

Arhim. Paisie Teodorescu: Se împlinesc zece ani de la sfințirea Paraclisului Catedralei Naționale

Părintele Arhimandrit Paisie Teodorescu, Vicar patriarhal, a transmis vineri redacției Basilica.ro câteva gânduri despre istoricul Paraclisului Catedralei Naționale și despre personalitatea Sfântului Ierarh Ioan Gură de Aur. Anul acesta, la hramul de toamnă al paraclisului, se împlinesc 10 ani de la sfințirea acestui lăcaș de cult a cărui istorie este strâns împletită cu istoria șantierului Catedralei Mântuirii Neamului.

Text integral (o parte din intertitluri aparțin redacției):

Hramul de toamnă al Paraclisului Catedralei Mântuirii Neamului. Sărbătoarea Sfântului Ierarh Ioan Gură de Aur

Construirea Paraclisului Catedralei Mântuirii Neamului a fost determinată de începerea lucrărilor efective la șantierul Catedralei Mântuirii Neamului (2010), care au arătat necesitatea unui spațiu liturgic, folositor atât pentru consilierea duhovnicească a muncitorilor și personalului de conducere din șantier, cât și pentru împlinirea rugăciunilor zilnice către Preamilostivul Dumnezeu, spre ajutor în buna desfășurare a lucrărilor de construire, pentru ziditorii și lucrătorii care muncesc pe șantier, dar și pentru ctitorii și donatorii care contribuie la înălțarea acesteia.

File de istorie

Astfel, odată ce șantierul a prins contur concret, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a hotărât construirea unui Paraclis în vecinătatea Catedralei Mântuirii Neamului, proiect realizat într-un timp record prin grija Părintelui Arhimandrit Ciprian Grădinaru, de la Mănăstirea Sihăstria, județul Neamț.

În ziua de 24 octombrie 2011, pentru a binecuvânta lucrările începute pe șantierul Catedralei Naționale, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a adus din Grecia, de la Patras, Cinstitul cap al Sfântului Apostol Andrei, Ocrotitorul României.

De la aeroport, sfintele moaște au fost aduse direct pe șantierul Catedralei Naționale, unde au fost întâmpinate de Patriarhul României, însoțit de ierarhii membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și aproximativ 700 de preoți din bisericile Capitalei și din Ilfov.

A fost un moment solemn de rugăciune și binecuvântare, în care întreg soborul arhierilor, preoților și credincioșilor a înconjurat amplasamentul noii Catedrale, purtând icoana Maicii Domnului Prodromița, adusă de asemenea din Grecia, și moaștele Sfântului Apostol Andrei cel întâi chemat, Ocrotitorul României.

Procesiunea s-a încheiat în noul Paraclis al Catedralei Mântuirii Neamului, care a fost sfințit atunci. Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a fixat drept hram principal sărbătoarea Învierii Domnului, ca o reparație morală sau o lumină de Înviere pentru cele cinci biserici răstignite de regimul comunist ateu, pentru a face loc Casei Republicii sau Palatului Poporului.

Iar celelalte două hramuri sunt sărbătoarea Sfântului Ierarh Ioan Gură de Aur (13 noiembrie) și sărbătoarea cinstirii icoanei Maicii Domnului Prodromița (12 iulie).

Anul acesta, 2021, se împlinesc zece ani de când a fost sfințit Paraclisul. La această aniversare, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, vom lansa un Album monografic dedicat Paraclisului Catedralei Mântuirii Neamului. Acest album cuprinde repere istorice și edilitare, precum și date și imagini despre activitatea misionară, pastorală și liturgică desfășurată la Paraclisul Catedralei Mântuirii Neamului.

În cei zece ani de activitate numărul credincioșilor care vin la Paraclis, care se roagă și privesc zilnic înălțarea Catedralei Mântuirii Neamului, a crescut semnificativ; acest spațiu devenind în ultimii ani un cunoscut și căutat centru spiritual al Capitalei.

Pe lângă viața liturgică intensă, Paraclisul Catedralei Mântuirii Neamului desfășoară, cu ajutorul voluntarilor coordonați de Părintele Arhimandrit Ciprian Grădinaru, multe activități social-filantropice, cum ar fi: Campania Donează de sânge, salvează o viață!, sau Campania Sănătate pentru Sate, programe care s-au extins la nivel național și care arată, după cuvintele Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, că:

„Prin iubire milostivă noi construim odată cu edificiul catedralei de zid și biserica din suflete, conștientizând mai intens importanța iubirii jertfelnice, milostive și darnice, pentru semenii noștri”.

Al zecelea hram de toamnă

În contextul pandemiei actuale, sărbătoarea Sfântului Ioan Gură de Aur, hramul de toamnă al Paraclisului Catedralei Mântuirii Neamului se desfășoară respectând măsurile sanitare impuse de autorități, precum și normele recomandate de Patriarhia Română.

Principalele momente ale sărbătorii Sfântului Ioan Gură de Aur la Paraclisul Catedralei Mântuirii Neamului sunt organizate în spații deschise. Slujbele sunt oficiate la Altarul de vară, iar credincioșii care participă în curtea lăcașului de cult, sunt deja obișnuiți să respecte măsurile sanitare necesare.

De asemenea, racla cu moaștele Sfântului Ioan Gură de Aur este scoasă pentru închinare în pridvorul bisericii și este protejată cu un capac dintr-un material care permite o igienizare permanentă.

Pentru organizarea hramului avem bucuria de a avea și ajutorul voluntarilor Paraclisului Catedralei Mântuirii Neamului, care sunt angajați în diferite activități de filantropice, sociale și medicale.

Dorim ca sărbătoarea Sfântului Ioan Gură de Aur să ofere credincioșilor momente de binecuvântare, de bucurie sufletească și speranță, de încurajare spirituală în lupta lor cu greutățile vieții, inclusiv cu această pandemie.

Așa cum ne învață Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, trebuie să fie deodată respectate atât sărbătoarea credinței, cât și sănătatea fizică și spirituală a oamenilor, ca daruri ale lui Dumnezeu, care trebuie păstrate și cultivate cu responsabilitate.

Repere din viața și învățătura Sfântului Ioan Gură de Aur

Sfântul Ioan Gură de Aur s-a născut în anul 347 în Antiohia Siriei. Tatăl său se numea Secundus și era general al armatei romane staționate la Antiohia, în Asia Mică. Mama sa, Antuza, a rămas văduvă la scurt timp după nașterea pruncului Ioan, la vârsta de doar 20 de ani. Ea și-a consacrat întreaga viață lui Dumnezeu și creșterii și educației fiului său.

Mândru de această alegere eroică a mamei sale, Ioan a crescut frumos și a studiat la școala unuia din cei mai mari filosofi ai timpului său, Libanius, întrecându-și dascălul, apoi s-a lepădat de toate cele lumești și s-a botezat în Biserica lui Hristos. Libanius, care-l aprecia mult și-a exprimat regretul că l-a pierdut spunând „Ioan mi-ar fi putut fi urmaș, dacă nu mi-l răpeau creștinii”.

Desăvârșit orator, Ioan îi lămură pe mulți să lepede credințele păgânești și să urmeze lui Hristos. În timpul unei predici, o femeie din mulțime i-ar fi spus „Învățătorule cu gură de aur, ai adâncit fântâna sfintelor tale învățături, iar funia minții noastre e scurtă”. De atunci, creștinii au început să-i spună Ioan Gură de Aur, iar sfântul a cugetat că predica trebuie să fie împodobită cu învățături simple, nu cu podoabele oratoriei, pentru ca și cei simpli să înțeleagă și să aibă folos.

Faima de predicator a contribuit la alegerea sa ca Arhiepiscop al Constantinopolului, în anul 397. Ca arhiepiscop, Sfântul Ioan a reformat Biserica pe care o conducea. Constantinopolul trăia o perioadă de decadentă morală și spirituală, cu efecte vizibile în întreaga societate: de la familia imperială, la înalta societate, la armată și la clerici.

Întreaga lui viață a fost o luptă. În scrierile și în omiliile lui folosește des cuvintele: luptă, război, arme, nevoie, întrecere. Spune undeva: Vin acum din luptă! Iar

când îi citește cineva scrierile sale crede că Sfântul Ioan era în război. Era însă într-un război duhovnicesc împotriva ereticilor. S-a luptat împotriva celebrărilor și distracțiilor idolatre, a teatrelor, a hipodromurilor, a dansurilor desfrânate, a bogaților nemilostivi și a luxului.

S-a luptat împotriva lui Eutropie, primul dregător al imperiului, favoritul familiei imperiale. Îndată după ce a ajuns mare dregător, a și început jafurile. Nu ocolea nici căsuța văduvei și a orfanului. Sfântul Ioan a mers la el și l-a atenționat, însă fără rezultat. El nu lua în seamă nimic. O lege din vremea marelui Împărat Constantin Cel Mare definea azilul bisericilor: adică celui care era urmărit, dar apuca să intre într-o biserică, nu se putea să-i mai faci vreun rău, fără o judecată dreaptă. Eutropie avea dușmani și îi urmărea, dar aceștia fugeau în biserică.

Vezi și: Moaștele Sf. Ioan Gură de Aur ocrotesc de 10 ani Paraclisul Catedralei Naționale: Programul sărbătorii

Înfuriat, s-a dus la Ioan Gură de Aur și i-a poruncit să desființeze azilul bisericilor, pentru a avea dreptul să intre înăuntru și să răpească pe sărmanii urmăriți. Însă Sfântul Ioan nu a acceptat, deși a fost amenințat cu exilul.

Mai târziu, pe când Ioan Gură de Aur predica în biserică, a auzit un mare zgomot de mulțime. La un moment dat cineva, transpirat și ticăloșit, intră alergând în biserică și îmbrățișează coloanele. Era Eutropie! Cel care voia să desființeze azilul acum era urmărit, îl degradaseră din funcție și pentru a primi salvare a alergat la biserică. De afară strigau: Să ni-l predai, ne-a distrus!... Atunci s-a urcat Ioan Gură de Aur în amvon și a rostit faimosul Cuvânt către Eutropie, cel în care zice: „Deșertăciunea deșertăciunilor... (Eclesiastul 1, 2). Veniți să vedeți ce era în urmă cu un ceas și ce este acum...”. Și nu l-a predat!

Condamnând păcatul fără menajamente, Sfântul Ioan Gură de Aur și-a atras ura societății decăzute și frivole, mai ales a împărătesei Eudoxia, care prin uneltire a determinat exilarea Sfântului Ioan de două ori.

Sfântul Ioan Gură de Aur a condamnat lipsa de omenie a bogaților vremii și a apărut pe săracii din Constantinopol. El a spus:

„Am văzut pe Hristos suferind în chipul săracilor goi de la marginea orașului, care erau flămânzi și dezbrăcați” și „Cei care pot face milostenie și nu o fac sunt asasini ai fraților săi, asemenea lui Cain”.

Sfântul Ioan Gură de Aur are cele mai frumoase predici despre pocăință, ca posibilitate de recuperare a omului pierdut, de ridicare a celui căzut, și de sfințire a celui care a fost păcătos. Sfântul Ioan Gură de Aur spune:

„Ai căzut odată în păcat, vino în Biserică și te roagă și mărturisește păcatul tău și cere iertare și vei fi iertat; dacă ai căzut și a doua oară, și a zecea oară, vino din nou în Biserică și te ridică, căci Biserica este spital nu tribunal, este loc de vindecare nu de judecată; Judecata va fi în ziua morții și în Ziua de Apoi, dar acum, timpul vieții pământești este timpul pocăinței, timpul ridicării, timpul revenirii la Dumnezeu”.

Sfântul Ioan Gură de Aur a combătut erezii și multe păcate și patimi, pentru a ne învăța dreapta credință și pentru vindeca pe mulți păcătoși și pătimiși. A combătut egoismul și lăcomia, pentru a lăuda apoi iubirea și dărnicia. A combătut decăderea umană, pentru a apăra și prețui demnitatea umană. A prețuit virtuțile vieții monahilor din mănăstire și în același timp a lăudat virtuțile vieții creștine din familie. A arătat, cu pasiune și înțelepciune, că rostul vieții pământești și vremelnice este pregătire pentru viața cerească și veșnică.

Sfântul Ioan Gură de Aur este autorul Sfintei Liturghii care îi poartă numele și care se slujește cel mai des în bisericile ortodoxe de pretutindeni. De aceea, în ziua prăznuirii sale, 13 noiembrie, sărbătorim și Ziua Bibliei sau a Sfintei Scripturi, Sfântul Ioan Gură de Aur fiind cel mai mare exeget al Sfintelor Scripturi din toate timpurile.

El a murit în exil, în anul 407, slăbit și supus unei călătorii extenuante spre Piton, la Marea Neagră, rostind ultimele cuvinte: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate!”

Modelul Sfântului Ioan Gură de Aur este și astăzi actual. Într-o lume debusolată, lipsită de repere, Sfântul Ioan Gură de Aur este un model autentic care ne arată cum să fim cu adevărat creștini, indiferent de poziția socială sau rangul deținut. El este modelul slujitorilor Bisericii care trebuie să-i urmeze pilda în apărarea credinței și căutarea sfințeniei, este model pentru conducătorii popoarelor care pot învăța de la el responsabilitatea socială.

Celor care încă se tem că acum, în modernitate, credința ar fi contrară științei, le stă înaintea modelul său care și-a întrecut în înțelepciune dascălii, și care a scris atât de profunde explicații despre lume și creația lui Dumnezeu, despre învățătura Bisericii.

Foto credit: Basilica.ro / Mircea Florescu

basilica.ro